

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČESKÝ JAZYK

4.ročník

inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

VÝZNAM SLOVA

Homonyma, synonyma, antonyma, slova citově zabarvená,
slova nadřazená, podřazená, souřadná

vl.znak:ČJ II.

Autor:Mgr.Josef Dostál

2011

ZŠ Rokytnice v Orl. h.

Je zde něco zvláštního?

ZA

BUDOU KONEČNĚ PRÁZDNINY.

TATÍNEK OPRAVIL ROZBITÝ

KOUPIL JSEM SI

DO KINA.

STARÝ KRÁL PŘEDAL KRÁLOVSKOU

NASBÍRALI JSME PLNÝ KOŠÍK

Ano! Jsou to totiž slova mnohoznačná!
My totiž slova dělíme na:

JEDNOZNAČNÁ

=slova, která mají pouze
jeden význam

batoh

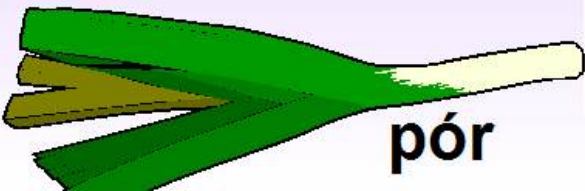
křesílko

tukan

pór

MNOHOZNAČNÁ

=slova, která mají více
významů

houba

liška

drak

taška

Zakroužkujte obrázky, jejichž název je slovem mnohoznačným:

ZÁMEK

DĚLO

MOTÝL

KARTÁČEK

ZNAMENÍ

PERO

STÍHAČKA

BROUK

BRČKO

CHALUPA

DŘEVO

VĚŽ

RUČIČKA

ŽÁROVKA

KLAUN

STAN

-slova mnohoznačná=SLOVA MNOHOVÝZNAMOVÁ=SLOVA SOUZVUČNÁ = HOMONYMA

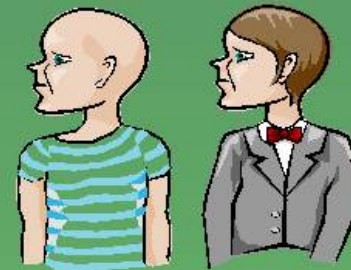
-slova souznačná = SYNONYMA

=slova, která mají různou podobu, ale jejich věcný (slovní) význam je stejný nebo podobný.

např:mluvit - hovořit, hezký - pěkný,...

-slova protikladná = ANTONYMA

=slova, jejichž význam je opačný

Vyberte ke slovům správné synonymum z nabídky:

HODIT	.....
SLEDOVAT	.....
DNES	.....
DŮM	.....
KRABICE	.....
ŽIDLE	.....
NOVINY	.....
ZÁŘÍCÍ	.....
SNAD	.....

TŘPYTIVÝ	SVĚTLÝ
BEDÝNKA	TEĎ
DOMOV	TAŠKA
NĚKDY	CHYTIT
	DOPIS
KŘESÍLKO	VRHNOUT
POZOROVAT	
	ASI ČTENÍ
DÍVAT SE	GARÁŽ

Řešení:

HODIT	VRHNOUT
SLEDOVAT	POZOROVAT
DNES	TEĎ
DŮM	DOMOV
KRABICE	BEDÝNKA
ŽIDLE	KŘESÍLKO
NOVINY	ČTENÍ
ZÁŘÍCÍ	TŘPYTIVÝ
SNAD	ASI

SVĚTLÝ

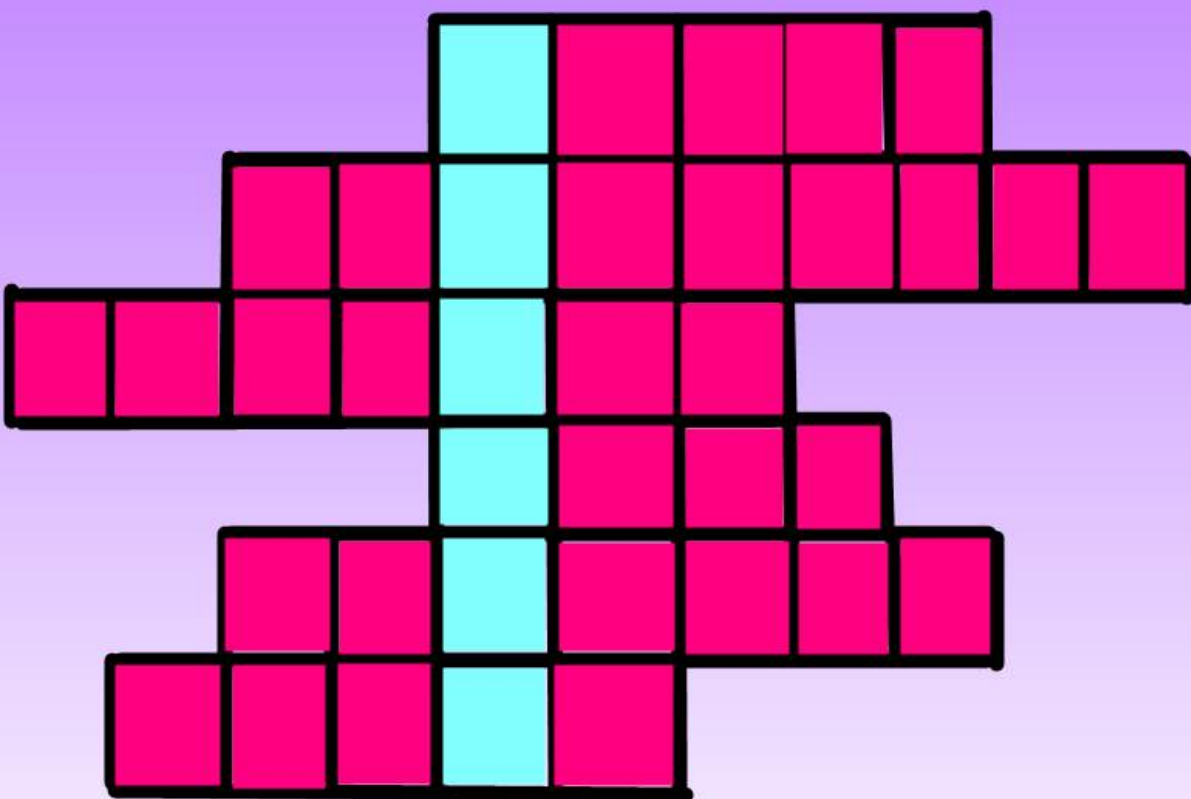
TAŠKA

NĚKDY **CHYTIT**

DOPIS

DÍVAT SE **GARÁŽ**

Doplňte do tajenky slova protikladná:

HLADKÝ

OPIlý

TEPLý

POZDĚ

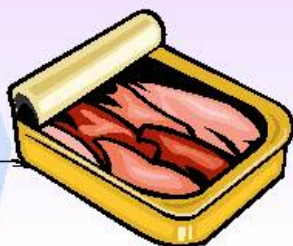
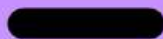
ROZCUCHANý

ZÁBAVNý

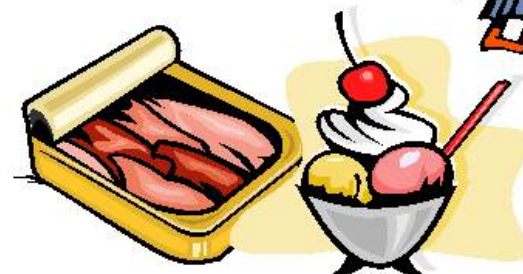
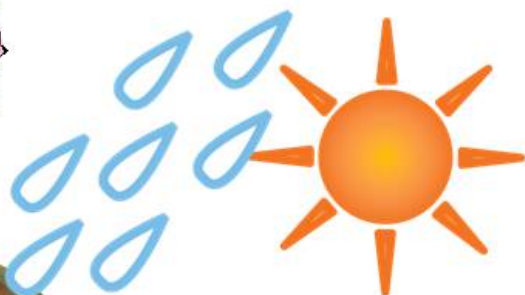
Jedná se o slovo mnohoznačné? Pokud ano, jmenuj jeho významy!

Spojte obrázky, které tvoří protikladné dvojice

Řešení:

+ -

-některá slova mohou být i citově zabarvená
-tato slova dělíme na:

KLADNÁ

=slova LICHOTNÁ
-zde užíváme většinou
zdrobněliny

MIMINKO

CHALOUPKA

BABICKA

ZÁPORNÁ

=slova HANLIVÁ

MIMINO

BARABIZNA

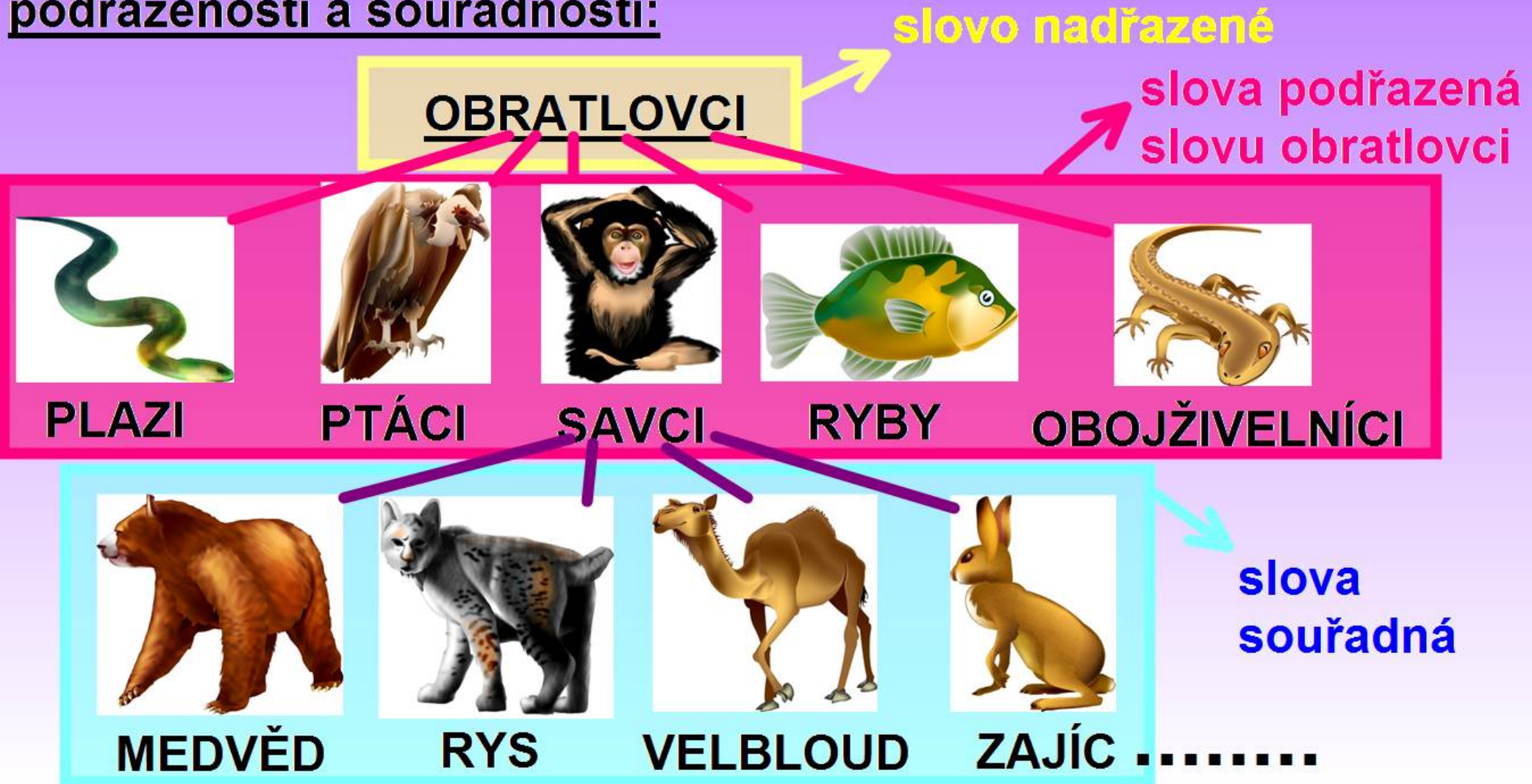
BABA

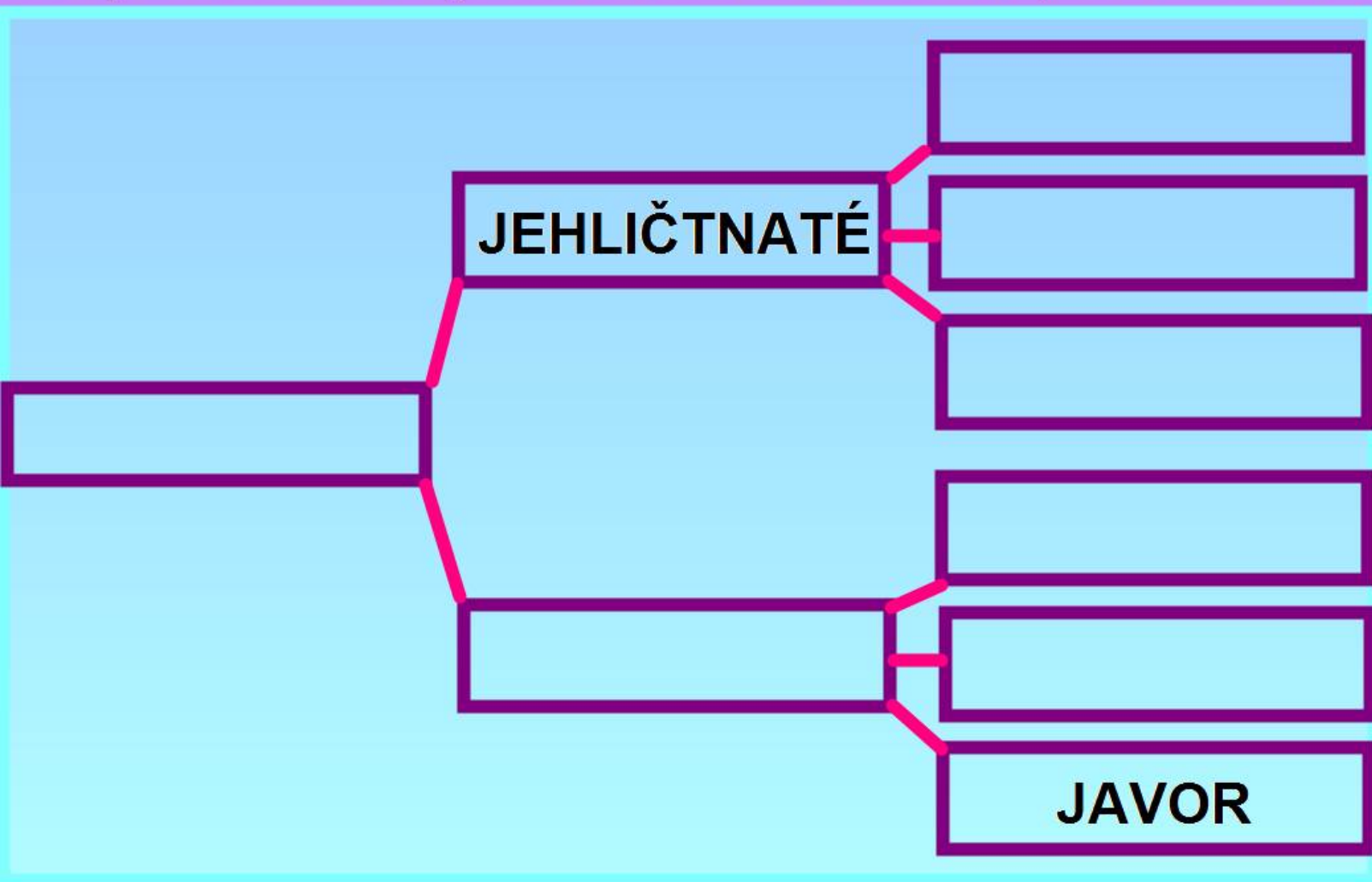
Doplňte tabulku:

SLOVA NEUTRÁLNÍ		SLOVA CITOVĚ ZABARVENÁ	
		LICHOTNÁ	HANLIVÁ
			KÁRA
		PEJSEK	
			FLAŠKA
LEŽET			
DÍTĚ			
		DOMEČEK	

Mezi významy slov mohou být vztahy nadřazenosti,
podřazenosti a souřadnosti:

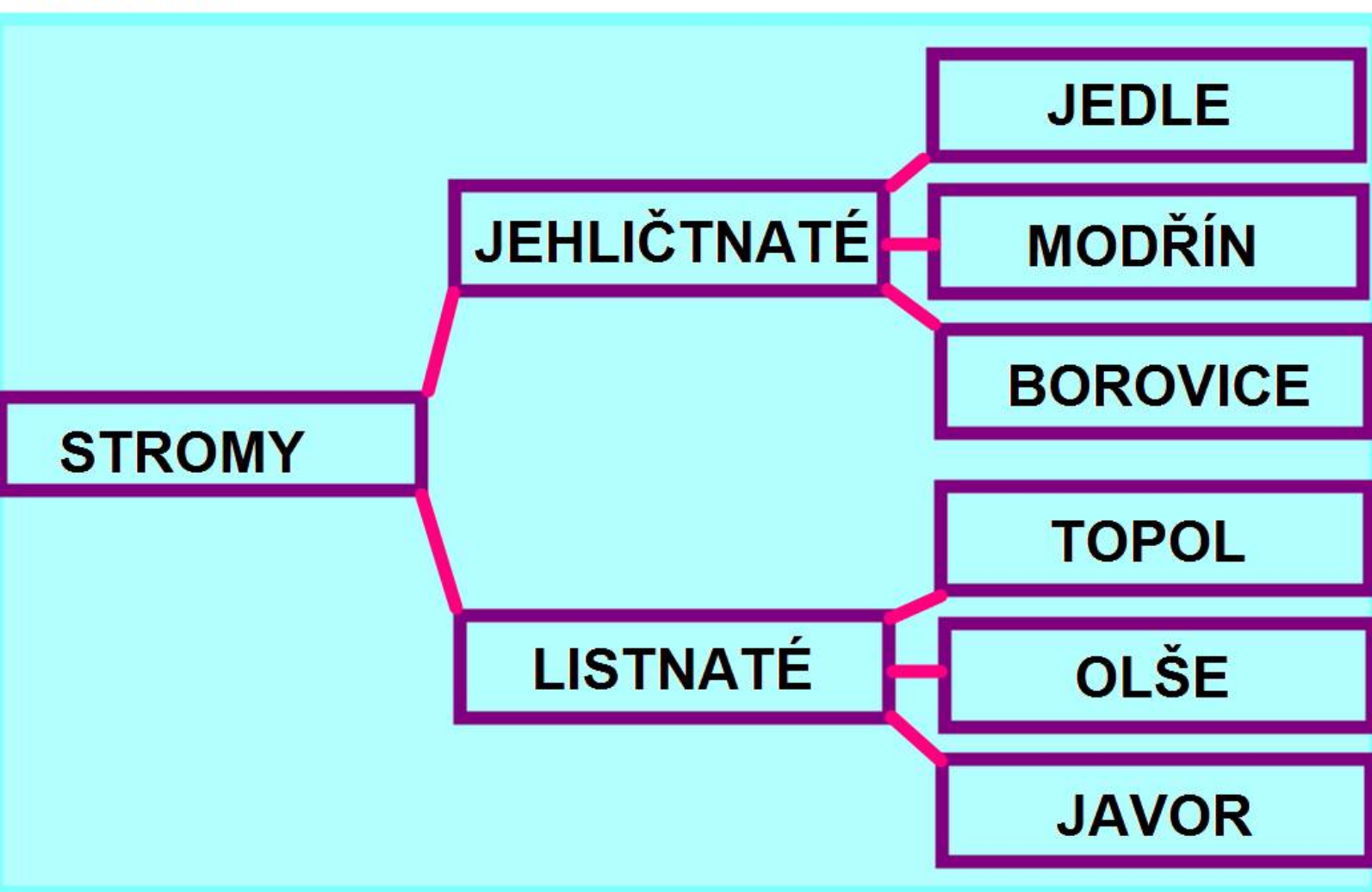
Doplňte slova významem nadřazená, podřazená, souřadná:

JEDLE
STROMY
TOPOL
LISTNATÉ
BOROVICE
MODŘÍN
OLŠE

Řešení:

Zakroužkujte slova, která jsou k daným slovům:
podřazená-červeně, nadřazená-zeleně, souřadná-žlutě

ZVÍŘE - ŽIVOČICH, SRNA, ČLOVĚK, TULEŇ

DOKTOR - LÉKAŘ, POVOLÁNÍ, ZUBAŘ, CHIRURG

MODRÁ - BARVA, ZELENÁ, ŽLUTÁ, TMAVOMODRÁ

NOHA - TĚLO, KOLENO, PRST, KONČETINA

BYLINY - DŘEVINY, ROSTLINY, BLEDULE, ZVONEK

Řešení:

ZVÍŘE - ŽIVOČICH, SRNA, ČLOVĚK, TULEŇ

DOKTOR - LÉKAŘ, POVOLÁNÍ, ZUBAŘ, CHIRURG

MODRÁ - BARVA, ZELENÁ, ŽLUTÁ, TMAVOMODRÁ

NOHA - TĚLO, KOLENO, PRST, KONČETINA

BYLINY - DŘEVINY, ROSTLINY, BLEDULE, ZVONEK